

ІННОВАЦІЇ І ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Студ. Миронова О.В.

Наук. керівник к.е.н., доц. Янковець Т.М.

Київський національний університет технологій та дизайну

Конкурентоспроможність є однією з ознак ринкової економіки, тому проблема підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в сучасних умовах є актуальною та такою, що потребує постійного аналізу та швидкого реагування на зміни, які часто відбуваються у динамічному зовнішньому середовищі.

Вагомий внесок у дослідження питання конкурентоспроможності та пошуку шляхів її підвищення як на рівні підприємства, так і на національному і глобальному ієрархічних рівнях економіки внесли такі зарубіжні та вітчизняні науковці як: М. Портер, Р. Фатхутдінов, А. Воронкова, Л. Ганущак-Єфіменко, І. Грищенко, В. Щербак, Т. Янковець та інші.

В умовах посилення конкуренції конкурентоспроможність та її підвищення значною мірою залежать від вміння підприємства не просто швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, але й навіть приймати участь у формуванні змін у майбутньому і, відповідно, готовності до них під час настання. Це потребує стратегічного мислення від власників та/або топ-менеджерів підприємств та розуміння необхідності впровадження інновацій. На сьогодні інновації визнано необхідною і беззаперечною умовою підвищення конкурентоспроможності, а їх використання дозволяє суттєво підвищувати прибутковість діяльності, що забезпечує можливості подальшого довготривалого розвитку.

У науковий обіг термін «інновація» увів Й. Шумпетер, який визначив її як нову функцію виробництва; пояснив, що це зміна технології виробництва речей, яка має історичне значення і є необхідною; це стрибок від старої виробничої функції до нової. Інновацію вчений тісно пов'язував з підприємницькою ініціативою. Шумпетер називав підприємництво «творчим руйнуванням», адже нова ідея зазвичай витісняє з ринку інші вже існуючі, що призводить до банкрутства, тобто руйнування цілого ряду підприємств, в той же час на місці старого виникає і твориться новий світ. Принциповим положенням теорії Шумпетера є те, що нове з'являється поряд із старим і витісняє його. Подальший розвиток – це не продовження попереднього, а новий виток, породжений іншими умовами і іншими (як правило) людьми (підприємцями).

Прорив нового здійснюється невеликою кількістю талановитих підприємців-новаторів, які по-новому бачать закладені у ресурсах можливості і мають сильний характер, який дає їм змогу ламати інерцію традицій. Без підприємця ці можливості хоча й існують, але не здатні реалізуватися. Один чи кілька таких підприємців полегшують шлях іншим, які, в свою чергу, сприяють появі третіх й т.д. Вчений таким чином пояснив, що нові виробництва (та, відповідно, підприємці-новатори) з'являються не безперервно, а одночасно й у великій кількості.

Економічна теорія визнала, що інновації є ключовим чинником економічного зростання. Інноваційні теорії технологічних змін сформулювали концептуальні засади розвитку суспільств та економік, які ґрунтуються на постійному оновленні технологічної бази виробничої діяльності, зміні технологій, технологічних устроїв. Спонукає до таких змін – прагнення підприємця до підвищення прибутковості. Її зменшення внаслідок широкої дифузії інновацій у галузі змушує підприємців до постійного пошуку, що прискорює темпи НТП і сприяє підвищенню продуктивності праці у всіх сферах діяльності. Це, в свою чергу, зумовлює соціально-економічний розвиток суспільства, підвищення рівня життя населення, відкриває нові можливості реалізації творчого потенціалу особистості, та, відповідно, створює умови для нового витка НТП.